

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет психології
Кафедра педагогічної та вікової психології

СИЛАБУС

корекційно-реабілітаційної практики
підготовки Бакалавра
галузі знань 05 – Соціальні та поведінкові науки спеціальності
– 053 Психологія
освітньо-професійної програми – Психологія
для денної форми здобуття освіти

Луцьк – 2024

Силабус освітнього компонента «Корекційно-реабілітаційна практика» підготовки бакалавра галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки спеціальності 053 Психологія освітньо-професійної програми Психологія. 18с.

Розробник: Коць Михайло Онисимович, доцент кафедри педагогічної та вікової психології, кандидат психологічних наук, доцент

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

(Мудрик А.Б.)

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри педагогічної та вікової психології

протокол № 1 від 28 вересня 2025 р.

Завідувач кафедри:

(Гошовський Я. О.)

І. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика освітнього компонента за навчальним планом 2020 року
денна форма здобуття освіти	05 Соціальні та поведінкові науки 053 Психологія Психологія, Бакалавр	Нормативна
		Рік навчання 4
		Семестр – 8
		Консультації - 6 год.
Кількість годин / кредитів 90 /3		Самостійна робота – 84 год.
		Форма контролю: залік

ІІ. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

Прізвище, ім'я, по батькові **Коць Михайло Онисимович**

Науковий ступінь **кандидат психологічних наук**

Вчене звання **доцент**

Посада **доцент кафедри педагогічної та вікової психології**

Контактна інформація: тел. 0506004587, e-mail: Koc.Myhajlo@vnu.edu.ua

Дні занять: <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi>

ORCID iD: 0000-0002-5607-0564

Google Scholar -

https://scholar.google.com.ua/citations?user=DzH1z74AAAAJ&hl=ru&oi=sra_0sg

Консультації відбуваються за графіком чергувань, кожену середу з 15.00 до 17.00 в ауд. 16 (корпус Н, вул. Винниченка, 30-а). Якщо здобувачі освіти потребують додаткової консультації, то час узгоджується з викладачем заздалегідь.

III. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ОК)

1. Анотація курсу. Освітній компонент є нормативним курсом циклу професійної та практичної підготовки фахівця, одним із тих, які зорієнтовані на психологічну діагностику та корекцію. Він покликаний апробувати отримані теоретичні знання на практиці.

2. Пререквізити: загальна психологія, психодіагностика, вікова психологія, педагогіка, педагогічна психологія, пропедевтична практика, педагогічна (виробнича) практика.

Постреквізити: превентивна практика, асистентська-науково-педагогічна практика.

Предмет вивчення – особистість клієнта, корекція, реабілітація.

3. Мета і завдання (ОК)

Метою корекційно-реабілітаційної практики є: поглиблення теоретичних знань, які здобувачі освіти отримали протягом навчання в університеті; формування у здобувачів освіти вмінь та навичок розробки та впровадження психокорекційної роботи, оволодіння методами та формами її проведення; здобувачів освіти з основними формами та напрямками роботи психолога; спостереження та участь за проведенням консультативної, психокорекційної та просвітницької роботи психолога.

Основними завданнями є:

- опрацювання наукової та методичної психологічної літератури з питань теорії і практики корекційно-реабілітаційної діяльності;
- ознайомлення здобувачів освіти з базовою установою, визначеною для проходження практики;
- ознайомлення здобувачів освіти з основними формами корекційної роботи психолога;
- вивчення робочого графіка психолога;
- складання здобувачами освіти орієнтовного плану роботи та його узгодження з керівником практики і психологом установи;
- спостереження за проведенням консультативної роботи психологом;
- спостереження за веденням консультацій психологом;

- допомога в оформленні протоколу консультативної бесіди;
- спостереження за поведінкою психолога та клієнта під час проведення консультації;
- заповнення щоденника спостережень після консультації;
- спостереження за проведенням психокорекційної роботи психолога, складання плану корекційної роботи;
- проведення індивідуальних та групових консультацій під керівництвом психолога;
- участь у роботі тренінгової групи (можливість розігрування певної ролі за завданням психолога).

4. Компетентності. Програмні результати навчання. Soft skills

Інтегральна компетентність (ІНТ)

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.

Загальні:

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК3. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК5. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК8. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК9. Здатність працювати в команді.

ЗК11. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати

різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК12. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

ЗК13. Здатність до адаптивної гнучкості як властивості приймати і пристосовуватись до зміни життєвих обставин, а також знаходити компроміс у вирішенні конфліктних ситуацій.

ЗК14. Здатність дотримуватися норм суб'єктних взаємин (уважність, підтримка, схвалення, співучасть і співпереживання) та вільно обмінюватися ідеями та оцінками.

Спеціальні (фахові, предметні компетентності) (ФК):

СК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології

СК3. Здатність організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову, в т.ч. особам, які отримали психологічні травми внаслідок війни).

СК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.

СК5. Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій.

СК6. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження.

СК7. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.

СК9. Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати й аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання (зокрема, щодо організації заходів раннього втручання).

СК10. Уміння адаптуватися до нових ситуацій та здатність до професійної мобільності.

СК11. Скласти та організовувати план консультативного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта. забезпечувати ефективність власних дій (в т.ч. з особами, які отримати психологічні травми, зокрема внаслідок війни).

СК12. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

Додаткові фахові компетенції:

СК14. Здатність до рефлексії власної діяльності з метою визначення її ефективності.

СК15. Здатність налагодити психологічний супровід навчання дітей з особливими потребами.

Програмні результати навчання:

ПР1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.

ПР2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.

ПР3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань.

ПР4. Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел.

ПР5. Обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги.

ПР6. Формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, дотримуватися процедури дослідження.

ПР7. Рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки.

ПР8. Презентувати результати власних досліджень усно / письмово для фахівців і нефахівців.

ПР9. Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання.

ПР11. Складати та реалізовувати план консультативного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта, забезпечувати ефективність власних дій.

ПР13. Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності.

ПР14. Ефективно виконувати різні ролі у команді у процесі вирішення фахових завдань, у тому числі демонструвати лідерські якості.

ПР15. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

ПР16. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога.

ПР17. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.

Soft skills

1. Комунікаційні навички – уміння ефективно спілкуватися з клієнтами різного віку, їхніми родинами та міждисциплінарною командою фахівців.

2. Емпатія та активне слухання – здатність уважно й чуйно сприймати переживання та потреби іншої людини.

3. Робота в команді – співпраця з колегами (психологами, педагогами, лікарями, соціальними працівниками) у спільних корекційно-реабілітаційних програмах.

4. Адаптивність і гнучкість – уміння швидко реагувати на зміни ситуації, знаходити альтернативні шляхи допомоги та підтримки клієнта.

5. Критичне та аналітичне мислення – здатність аналізувати проблеми клієнта, оцінювати ефективність застосованих методів і приймати зважені рішення.

6. Тайм-менеджмент – уміння планувати та раціонально використовувати час при проведенні занять, індивідуальних і групових зустрічей.

7. Стресостійкість та саморегуляція – здатність зберігати професійну ефективність у складних або емоційно напружених ситуаціях.

8. Етична свідомість – готовність діяти відповідно до професійних стандартів, з повагою до прав, гідності та індивідуальності клієнта.

9. Медіація та врегулювання конфліктів – уміння допомагати сторонам у пошуку конструктивних рішень і відновленні взаємодії.

10. Навички саморефлексії та саморозвитку – здатність оцінювати власні професійні дії, усвідомлювати сильні та слабкі сторони, формувати індивідуальну траєкторію розвитку.

IV. ЕТАПИ ПРАКТИКИ

Термін	Зміст роботи	Зміст консультації методиста
I тиждень	Проведення ППД з використанням методів дослідження, вивчення історії хвороби та анамнезу, проведення клінічного інтерв'ю. Робота супервізором: при проведенні консультативної роботи або групової психокорекції чи реабілітації. <i>Форма звіту:</i> Запис консультативної сесії або сеансу групової роботи та їх аналіз.	Визначення схеми аналізу, допомога у формулюванні психологічної проблеми та психологічної гіпотези.

II тиждень	Розробка програми психокорекційної роботи у поширеному випадку <i>Форма звіту:</i> Програма психокорекційної реабілітаційної роботи	Визначення мети психокорекційної роботи, пошук оптимальних шляхів (методів, форм) її досягнення.
III тиждень	Робота під наглядом: впровадження програми психокорекційної та реабілітаційної роботи. <i>Форма звіту:</i> Власний аналіз проведеної роботи (письмовий звіт) та характеристика методиста-керівника. Аналіз проведеної психокорекційної роботи. Проведення повторного ППД, оцінка ефективності психокорекційного впливу. Написання звіту.	Спостереження за роботою з психокорекції реабілітації, аналіз (2 сеанси)

V. ВИДИ (ФОРМИ) ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ

1. Програма вивчення особистості досліджуваного, структури порушень і механізмів їх компенсації, соціальних позицій та рольової поведінки в різних групах, отримання даних для функціонального діагнозу і динамічна корекція їх з урахуванням завдань і реабілітації.

2. Вивчення індивідуальних особливостей та психічного розвитку дитини.

3. Соціально-психологічне дослідження спілкування, взаємин в сім'ях і в групах та їх динаміки в процесі корекційно - реабілітаційної роботи.

4. Дослідження терапевтичного середовища та розробка психологічних рекомендацій щодо його оптимізації.

5. Психологічні ігри – руханки на розвиток емоційно-вольової сфери
6. Заняття на покращення адаптації (наприклад - «Вчимося працювати дружно»)
7. Тренінгове заняття (наприклад - «Дозволь собі бути щасливим» тренінг спілкування; тренінг ефективної соціальної взаємодії; тренінг підвищення впевненості в собі; тренінг зниження тривожності та подолання страхів; тренінг розвитку навичок емоційної саморегуляції; тренінг креативності; тренінг асертивності; тренінг самоствердження; тренінг особистісного росту),
8. Тренінгове заняття на профілактику суїцидальної поведінки, девіантної, злочинної (наприклад - «Життя найвища цінність»).

VI. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРАКТИКИ

Підсумкова оцінка формується наступним чином:

№	Вид контролю	Кількість балів за вид контролю
1	Заповнення щоденника практики	10 балів
2	Оцінка керівника практики від бази практики	20 балів
3	Представлення матеріалів роботи, згідно індивідуального плану (програма вивчення особистості досліджуваного, соціально-психологічне дослідження спілкування, розробка психологічних рекомендацій)	60 балів
4.	Оформлення і захист звіту з практики	10 балів
	Всього	100 балів

Політика оцінювання результатів практики

Уся політика оцінювання базується на врахуванні ПОЛОЖЕННЯ про поточне та підсумкове оцінювання знань студентів Волинського національного університету імені Лесі Українки

https://vnu.edu.ua/sites/default/files/2021-02/Polozhennia_potochne_pidsumkove_otsiniuvannia_znan.pdf

та ПОЛОЖЕННЯ про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки

https://vnu.edu.ua/sites/default/files/2021-02/Polozhennia_%20vyznannia_rezultativ_navchannia_formalnoi.pdf

Вимоги:

- обов'язкове відвідування бази практики;
- активність здобувача освіти під час виконання завдань, передбачених програмою практики;
- своєчасне виконання завдань самостійної роботи;
- своєчасне оформлення та подання звіту на кафедру. *Не допустимо:*
- пропуск занять без поважних причин;
- запізнення на заняття;
- користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття (за винятком дозволу викладача, вчителя, практичного психолога при необхідності виконання певних завдань, передбачених програмою практики); - порушення дисципліни; - списування та плагіат.

Політика щодо академічної доброчесності

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; дотримання принципів та положень Етичного кодексу психолога (<http://nsj.gov.ua/files/1448287570%D0%95%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D0%BA%D0%BE%D0%B4%D0%B5%D0%BA%D1%81%20%D0%BF%D1%81%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D0%B0.docx.pdf>);
- надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації. За порушення академічної доброчесності (плагіат, фальсифікація, списування, обман тощо) здобувачі освіти можуть бути притягнені до академічної відповідальності: повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми; відрахування з Університету.

Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 25%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв).

Політика щодо дедлайнів та перескладання

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання відбувається за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика викладача щодо здобувача освіти:

- *на рівні формальної освіти* – здобувач освіти повинен отримати бали під час проходження корекційно-реабілітаційної практики (враховуються бали за індивідуальну та групову роботу, виступи, дискусію, проведені заняття корекційна та реабілітаційна робота тощо) – макс. 100 балів;
- *на рівні неформальної освіти* – 1 бал за участь у науковому семінарі чи конференції; 2 бали за публікацію результатів дослідницької роботи у формі тез або статті за проблематикою освітнього компонента (макс. 3 бали);
- *на рівні інформальної освіти* – детальне за ознайомлення зі специфікою роботи дослідно-експериментального майданчика Луцького навчально-реабілітаційного центру (макс. 1 бал).

Сумарно : 100 балів.

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
0–59	Незараховано (необхідне перескладання)

Критерії оцінювання проходження здобувачами освіти педагогічної (виробничої) практики:

Оцінка «**відмінно**» - **(90-100 балів)** - всі завдання корекційно-реабілітаційної практики виконано в повному обсязі, виявлено вміння здобувача освіти застосовувати і творчо використовувати психологічні та методичні знання, пов'язані з особливостями практичної діяльності психолога. Продемонстрована активність та ініціативність у підготовці та проведенні корекційно-реабілітаційних заходів. Звіт подано у встановлений термін, який містить всі структурні елементи. У щоденнику здобувача освіти-практиканта зафіксовано зміст роботи протягом усього періоду проходження практики, є

характеристика, підписи керівника від бази та університету завірені печаткою. Характеристика-відгук позитивна, оцінка керівника за практику від бази – «відмінно».

Оцінка **«дуже добре» - (82-89 балів)** – завдання, передбачені силабусом практики виконані правильно, але недостатньо повно. Виявлено вміння (на конструктивному рівні) застосовувати психологічні та методичні знання, пов'язані з особливостями діяльності в ЗСО. Звіт подано у встановлений термін, який містить всі структурні елементи. У щоденнику здобувача освіти-практиканта зафіксовано зміст роботи протягом усього періоду проходження практики, є характеристика, підписи керівника від бази та університету завірені печаткою. Характеристика-відгук позитивна, оцінка керівника за практику від бази – «дуже добре».

Оцінка **«добре» - (75 – 81 бали)** - завдання практики виконано. У ході виконання завдань, зокрема підготовка до занять, допускалися незначні помилки. Недостатньо аргументовано здійснював аналіз освітнього процесу. Під час проведення виховних заходів виявляв старанність. Звітна документація оформлена згідно вимог. У щоденнику здобувача освіти-практиканта зафіксовано зміст роботи протягом усього періоду проходження практики, є характеристика, підписи керівника від бази та університету завірені печаткою. Характеристика-відгук позитивна, оцінка керівника за практику від бази – «добре».

Оцінка **«задовільно» - (67 – 74 бали)** - завдання практики виконано не в повному обсязі, в ході виконання завдань допускалися помилки. Недостатньо обґрунтовано вибирав методи проведення занять. Допускав помилки під час аналізу освітнього процесу. Звітна документація оформлена з помилками. Щоденник оформлено. У характеристиці-відгуку оцінка керівника за практику від бази – «задовільно».

Оцінка **«достатньо» - (60 –66 балів)** - завдання виконано з помилками. Всі завдання практики виконувалися, але допущені неточності. Документація оформлена з помилками. Щоденник оформлено. У характеристиці-відгуку оцінка керівника за практику від бази – «задовільно».

Оцінка **«незадовільно» - (1 –59)** незадовільно з можливістю повторного складання. Виявлені проблеми встановлення контакту, не сформовані вміння проводити відповідні види педагогічної діяльності. Звітна документація оформлена з помилками. Відсутній щоденник, характеристика-відгук. Здобувач освіти не виконав запланованих завдань практики і виявив повну невідповідність до практичної діяльності на репродуктивному та конструктивному рівнях майбутньої професійної діяльності.

ВІІ. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Після закінчення практики у *тижневий термін* (або до дати вказаної як дедлайн) кожен здобувач освіти повинен подати керівникові від кафедри педагогічної та вікової психології для захисту пакет звітної документації. Після перевірки керівником практики документації практики, поданої здобувачем освіти, відбувається захист в присутності комісії.

Терміни проведення заліку, а також терміни ліквідації академічної заборгованості визначаються розкладом заліково-екзаменаційної сесії. У разі не отримання заліку, здобувач освіти може перездати його двічі.

У відомості, індивідуальному навчальному плані (заліковій книжці) здобувача освіти записується підсумкова кількість балів за практику.

VIII. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

1. Коць М. О. *Вікова психодіагностика та психокорекція*: методичні рекомендації до вивчення освітнього компонента. Луцьк : ВНУ імені Лесі Українки, 2023. 24 с.
2. Коць М. О. *Корекційно-реабілітаційна практика* : методичні рекомендації до вивчення освітнього компонента. Луцьк : ВНУ імені Лесі Українки, 2024. 27 с.
3. Коць М. Психокорекція емоційно-вольової сфери учнів молодшого підліткового віку із затримкою психічного розвитку. *Психологія ревіталізації: вікові та педагогічні виміри*: монографія. Луцьк. Волинський національний університет імені Лесі Українки. 2023. С. 267-304..
4. Кузікова С. Б. *Основи психокорекції* : навчальний посібник. Київ : Академія, 2021. 336 с.
5. Щербакова І. М., Харченко Т. Г. Психологія: теорія і практика : навчальний посібник. Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2023. 363 с.

IX. ДОДАТКОВІ ВКАЗІВКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ

(Зразок оформлення титульної сторінки до звітних матеріалів)

**ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ
ФАКУЛЬТЕТ ПСИХОЛОГІЇ ТА СОЦІОЛОГІЇ
КАФЕДРА ПЕДАГОГІЧНОЇ ТА ВІКОВОЇ ПСИХОЛОГІЇ**

**ЗВІТ
ПРО ПРОХОДЖЕННЯ КОРЕКЦІЙНО-РЕАБІЛІТАЦІЙНОЇ ПРАКТИКИ
здобувача (ки) _____ групи**

(прізвище та ім'я здобувача)

у термін із _____ до _____

База практики: _____

“Допущено до захисту”
МП

(Директор школи)

Керівник від бази практики

(посада, підпис, прізвище, ім'я, по батькові)

Керівник практики від факультету

[illegible]